

Å BLI UTSATT FOR **DIESELEKSOS**

Fremtidens løsninger i dag

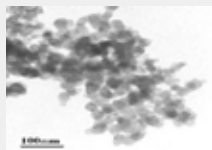
Hva er dieseleksos?

Dieseleksos består av forbrenningspartikler og eksosgasser. Flere av gassene og de organiske stoffene som slippes ut er vist å gi negative helseeffekter. Fine partikler er assosiert med økt dødelighet, samt forverring av flere sykdomstilstander.

Dieseleksospartikler rapporteres å ha effekter relatert til lunge- og hjerte-karsykdommer, astma/allergi og på utvikling av lungekreft.

Hvorfor er eksosen helseskadelig?

Dieselmotorer slipper ut et stort antall ultrafine karbonpartikler, som raskt aggregerer (vokser/ legger seg sammen) til fine partikler (se figur). Disse partiklene pustes inn og avsettes langt nede i luftveiene hvor de kan skade vevet og gi betennelsesreaksjoner. Dessuten har slike små partikler til sammen et stort overflateareal som kan frakte med seg en mengde skadelige stoffer (spesielt PAH, og små mengder av svovel, nitrater og metaller) og proteiner (allergener). Derfor har det

meste av forskningen rundt helseeffekter av dieseleksos vært fokusert på partiklene i eksosen.

Forskning viser at dieseleksos kan forårsake hjerte-karsykdommer og lungekreft.

Hva skal gjøres av arbeidsgiver?

Arbeidsgivere skal søke informasjon om forskning og ny teknologi som kan redusere utslipp av de skadelige stoffene i dieselmaskiner.

Arbeidsgiver skal se på for eksempel lufting i lokaler, ventilasjon, omlegging av eksosutslipp (lede eksos vekk fra menneskene), bytte maskiner og kjøretøy, mm. Mulighetene er mange.

Det er for eksempel videreutviklet nye dieselmaskiner som slipper ut fra 70 % - 98 % mindre

forbrenningspartikler og eksosgasser, avhengig av hvilke forbrenningspartikler og eksosgasser man måler på, sett opp i mot eldre motorer. Disse maskinene er i henhold til en Europeisk norm som kalles Euro 6 Norm – Stage IV/Tier 4f.

I dag finnes det ingen konkrete krav i Norge til bruk av slike maskiner i industrien på land eller offshore men Arbeidsmiljøloven stiller krav til at arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig. Får vi til et krav om dette er mye allerede gjort for å bedre arbeidsforholdene.

Husk å samarbeide og involvere vernetjenesten og klubben i arbeidet slik at vi får en reell arbeidstakermedvirkning slik vår Norske 3 parts modell er «tuftet» på.

Hva kan du gjøre?

Du som ansatt (tillitsvalg og verneombud) skal melde i fra hvis du og/eller dine arbeidskolleger blir

utsatt for dieseleksos og blir dårlige/syke av dette.

Det er da viktig at forholdet blir rapportert skriftlig med hva som er problemet, hvorfor dere blir dårlige/syke, og eventuelt forslag til løsning. Bruk BHT (bedriftshelsetjenesten/Medic) for å få dokumentert forholdet hvis dere blir syke/dårlige, og husk på at det da noteres ned som skade/sykdom på grunn av dieseleksos – ikke «vondt i hode/kvalme» generelt.

Videre skal du ta det opp med VO og HVO som en sak hvis forholdene ikke blir bedret på arbeidsplassen og du/dere fortsetter å bli eksponert for dieseleksos. Her er AMU, besluttsende organ i arbeidsmiljø saker, et naturlig forum å løfte problemstillingen til hvis forholdet ikke blir utbedret.

Det viktigste er at du som ansatt gir beskjed og får dokumentert forholdene. Blir ikke dette gjort vil heller ikke problemstillingen bli synliggjort og dere får et «problem» som alle vet om, men som ingen gjør noe med.

Hvis du fortsetter å bli dårlig og det er høy sannsynlighet for at det er dieseleksos eksponeringen som er skyld i dette må du også ta dette opp med din fastlege å få det rapportert som en mulig arbeidsrelatert sykdom (ABS).

Verneombud og Hovedverneombud

Som VO og HVO har vi muligheten til å ta opp dieseleksos eksponering som sak, snakke om det i kaffepauser og på felles møter, ta det opp på VO møter, og løfte det inn som sak til bedriften.

Det er viktig at vi dokumenterer forholdene, viser til bransjestandard, kommer med forslag til løsninger på arbeidsplassen i samarbeid med de ansatte, og viser til forskning og fakta om farene ved dieseleksos.

AMU i bedriften er en naturlig arena for å løfte problemstillingen til når andre tiltak ikke virker.

Hva kan tilsynsetaten og myndighetene gjøre?

Arbeidstilsynet (Atil) og Petroleumstilsynet (Ptil) kan igjennom Arbeidsmiljøloven og forskriftene foreslå endringer som tar med seg en Norm/standard på bruk av maskiner som genererer eksos (Diesel, bensin, gass) hvor for eksempel EUs utslippskrav legges til grunn for hvilke maskiner vi kan godta på arbeidsplassene.

Videre kan en følge dette opp med å gjennomføre tilsyn med bedriftene for å påse at krav og norm/standard blir etterfulgt – og at beste praksis for bruk av slike maskiner sånn at eksos ledes vekk fra mennesker blir fulgt.

Hva sier Verdens Helse Organisasjon om Dieseleksos?

Det internasjonale byrå for forskning på kreft (IARC) klassifiserer dieseleksos som kreftfremkallende. De har igjennom studie sammen med USAs nasjonale kreftforskingscenter sett på

sammenhengen med dieseleksos og menneskelig eksponering av dette, og konkluderer med at det er en sammenheng og stor sannsynlighet for økt fare for kreft ved denne type eksponering.

Risikovurdering av arbeidsplasser.

Da vi vet at eksponering av dieseleksos er skadelig og kreftfremkallende – skal det gjennomføres en risikovurdering på arbeidsplasser der den ansatte og det ytre miljø blir eksponert for avgasser og forbrenningspartikler. Det skal gjøre målinger av eksponeringen!

Risikovurderinger er en sentral del av det å utøve overvåking av arbeidsmiljøet – helt i henhold til AML. Dette er også noe arbeidsgiver og arbeidstakere er pliktige å gjennomføre, men ansvaret vil alltid ligge på arbeidsgiver.

Vår arbeidsplass skal være trygg og sikker.

Vi har igjennom Arbeidsmiljøloven krav på at våre arbeidsplasser skal være fullt ut forsvarlig ut i fra en enkeltvis og samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd. Standarden for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal til enhver tid utvikles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet [Kapittel 4, § 4-1].

Det er essensielt at våre arbeidsplasser også er utrustet i takt med samfunnets teknologiske utvikling – og i den sammenheng skal også maskiner/kjøretøy være av en slik standard at utslipp av farlig eksos er redusert til et absolutt minimum.

I samarbeid med partene i arbeidslivet må dette være et område det satses videre på slik at vi får et «fullt ut forsvarlig og helsefremmende arbeidsmiljø» slik intensjonen i Arbeidsmiljøloven tilsier det.

Hva gjør du når du blir utsatt for dieseleksos?

Hvis du blir utsatt for dieseleksos og kjenner du blir dårlig, må du gjøre følgende for å sikre deg selv og dine kolleger:

1. Hvis du kjenner lukt av dieseleksos, samt at du reagerer på dette må du straks ta kontakt med VO. Sjekk om dine kolleger også kjenner dette. VO har rett til å stanse arbeidet dersom det foreligger umiddelbar fare for liv og helse, til forholdet er utbedret (AML § 6-3).
2. Meld fra til nærmeste leder, VO/TV om problemet, sørg også for å melde fra til bedriftssykepleier/ Medic om eventuelle ubehag i forbindelse med at du har blitt eksponert for dieseleksos
3. Prøv å finn en best mulig løsning sammen med kolleger, leder, og VO/TV på problemet i ditt arbeidsområde. Dette kan være midlertidige tiltak som friskluftvern for å avslutte kritisk arbeid. Eller det kan være permanent endring av utstyr/maskineri som lager dieseleksos

Din helse og sikkerhet kommer først!

Det er ingen andre enn deg selv som er den siste barrieren i å sikre at DU ikke blir skadet eller syk av å jobbe på en arbeidsplass hvor du kan bli eksponert for farlige situasjoner og forhold.

Derfor må du selv tørre å si ifra når du føler deg usikker eller uvel på jobb. Du er den siste BARIÆREN som skal sørge for at du kommer frisk og uskada hjem til dine nærmeste etter endt arbeidsdag/periode.

Kilder:

WHO

Folkehelseinstituttet

Euro Standard

Verneombud har rett til å stanse arbeid hvor ansattes liv eller helse er i fare

**Dette er beskrevet
i Arbeidsmiljøloven § 6-3.
Bare VO eller Atil/Ptil kan
oppeve stansingen!**

Kontakt oss:

Industri Energi

Tlf: 02390

www.industrienergi.no

